

Danske Svineproducenter
Direktør Hans Aarestrup
Karetmagervej 9
7000 Fredericia

Dato: 6. maj 2013

Sag: MEDS-12/06669-11

Sagsbehandler: MST/

KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5000

Fax 4171 5100

CVR-nr. 10 29 48 19

kfst@kfst.dk

www.kfst.dk

ERHVERVS- OG
VÆKSTMINISTERIET

Danske Svineproducenters prisportal

Kære Hans Aarestrup

Ved henvendelse af 2. maj 2012 har Danske Svineproducenter bedt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurdere, om etableringen af en prisportal vil være i strid med konkurrenceloven.

Indledningsvist gør styrelsen opmærksom på, at det er brancheforeningens eget ansvar at overholde konkurrencereglerne. Der er med dette brev således ikke tale om en egentlig afgørelse af, hvorvidt etableringen af den foreslåede prisportal er i overensstemmelse med konkurrenceloven. Styrelsen vil påpege de umiddelbare betænkeligheder, som informationsudveksling generelt vil kunne give anledning til. En egentlig afgørelse af, hvorvidt informationsudvekslingen er i overensstemmelse med konkurrenceloven, vil forudsætte mere dybtgående markedsundersøgelser og vurderinger.

Såfremt nedenstående modtagne oplysninger ikke er retvisende eller ikke på tilstrækkelig vis beskriver problemstillingen, må det forventes, at styrelsens syn kan være et andet end det, der fremgår af dette brev.

Sagens baggrund

Brancheforeningen Danske Svineproducenter repræsenterer landets ca. 5200 svineproducenter, heriblandt specialiserede producenter af henholdsvis smågrise og slagtesvin.

Smågriseproducenterne sælger ofte til grisehandlere, der enten eksporterer smågrisene til en udenlandsk grisehandler eller sælger dem til danske producenter af slagtesvin. I forbindelse med denne handel har grisehandlerne et vist informationsforspring, som Danske Svineproducenter ønsker at reducere.

Foreningen ønsker derfor at gøre markedet mere gennemsigtigt og gøre det muligt for medlemmerne at vurdere, om de har opnået en rimelig pris i forbindelse med køb og salg af smågrise hos grisehandlerne. Det skal ske ved at etablere en portalløsning, hvor sælgere og købere af smågrise kan indberette oplysninger omkring gennemførte handler.

Som portalen er forelagt styrelsen, vil smågriseproducentens opnåede pris, efter handlen er gennemført, blive holdt op mod gennemsnittet og/eller maksimumprisen fra andre producenters sammenlignelige handler, der har fundet sted minimum én måned tidligere. Producenten vil herved få en indikation af, om der blev opnået en pris, der svarede til markedsprisen. Smågriseproducenten vil således kunne bruge portalens output som et forhandlingsargument i forbindelse med den næste handel.

Slagtesvineproducentens indberetning vil på samme måde blive sammenlignet med gennemsnittet og/eller minimumsprisen fra andre producenters tilsvarende indberetninger, hvilket vil gøre det muligt at vurdere, om der er blevet betalt mere end markedsprisen for de indkøbte smågrise.

Grisehandlerne får ikke adgang til at indberette til portalen men vil modtage en aggregeret månedlig statistik.

Portalen vil i den indledende fase blive varetaget af Danske Svineproducenter selv, mens dataindsamling og bearbejdning herefter vil skulle varetages af en uafhængig tredjepart i form af eksempelvis et revisionsfirma.

Vejledende udtalelse

Generelt kan det oplyses, at det er forbudt for virksomheder mv. at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen. Dette gælder også vedtagelser indenfor en sammenslutning af virksomheder, som f.eks. en brancheforening, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 3.

Brancheforeninger repræsenterer uafhængige virksomheder, der konkurrerer. Når en brancheforening stiller informationer, der normalt er fortrolige, til rådighed for sine medlemmer, skaber det en større gennemsigtighed blandt medlemmerne om deres konkurrenters position på markedet. Det kan i visse tilfælde medføre en ensretning og koordinering af uafhængige virksomheders adfærd, hvilket er til skade for konkurrencen. Det gælder også den situation, hvor en brancheforening lader en tredjemand bearbejde informationer fra medlemmerne.

Det afhænger af en konkret vurdering, om en brancheforenings indsamling og udveksling af informationer er lovlig. I denne forbindelse lægges der bl.a. vægt på indholdet af de udvekslede informationer, strukturen på

det relevante marked, informationernes detaljeringsgrad, alderen på de udvekslede informationer og om informationerne er tilgængelige for offentligheden.

En brancheforenings udveksling af informationer vil være i strid med konkurrencelovens § 6, hvis udvekslingen har til formål eller følge at begrænse konkurrencen. Det er forbudt at udsende informationer til medlemmer, som kan bevirke, at medlemmerne ikke længere tilrettelægger deres egen markedsadfærd uafhængigt af viden om konkurrenters fortrolige informationer, og mindsker virksomhedernes incitament til at konkurrere. Særligt informationer om priser, omsætning og produktion er vigtige parametre for konkurrencen, og derfor er udveksling af sådanne informationer meget betænkelig. Dog kan udsendelse af informationer, som er tilstrækkeligt aggregerede, i konkrete tilfælde, anses for lovlige.

Der kan ikke opstilles en generel regel om, hvilket aggregeringsniveau der skal til, for at informationsudveksling ikke er i strid med konkurrenceloven. Ifølge EU Kommissionens og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens praksis tillægges det vægt, at oplysninger, som udveksles i en brancheforening, er aggregeret så tilstrækkeligt meget, at identifikation af konkurrenters fortrolige oplysninger ikke er mulig. Ligeledes fremgår det af Kommissionens meddelelse om retningslinjer for anvendelsen af artikel 101 (svarende til konkurrencelovens § 6), at udveksling af aggregerede oplysninger, i langt mindre grad end udveksling af virksomhedsspecifikke oplysninger, vil kunne få konkurrencebegrænsende virkninger.

På baggrund af ovenstående vurderer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at der kan være visse konkurrencemæssige betænkeligheder i forbindelse med etableringen af Danske Svineproducenters prisportal. Disse betænkeligheder går primært på, at det som udgangspunkt er problematisk, hvis Danske Svineproducenter som brancheorganisation gør aktuel prisstatistik tilgængelig, og at prisportalen dermed kan være egnet til at ensrette medlemmernes pris på smågrise i stigende retning og dermed i sidste ende hæve forbrugerpriserne på svinekød.

Heroverfor bemærker styrelsen dog, at etablering af portalen kan have visse konkurrencefremmende virkninger, da øget gennemsigtighed kan øge svineproducenternes forhandlingsstyrke og dermed skabe hårdere konkurrence. Desuden vurderer styrelsen, at de svineproducenter, der bidrager til portalen, bl.a. pga. det på kort sigt uelastiske udbud på markedet og det store antal slagtesvineproducenter, i høj grad kan anses som pristagere. Slagtesvineproducenternes manglende mulighed for at påvirke deres salgspriser gør således, at det vurderes, at Danske Svineproducenters portal ikke vil få indvirkning på forbrugerpriserne på svinekød.

I denne sammenhæng tillægges det betydning,

- at enkelte svineproducenter eller grisehandlere ikke kan identificeres ud fra portalens output. Dette sikres ved, at der ifølge parternes oplysninger som minimum vil indgå 25-30 handler i det sammenligningsgrundlag, der ligger til grund for portalens output.
- at de oplysninger, der sendes til svineproducenterne, kun kan bruges til at sammenligne den enkelte bedrift med resten. Enten ved at oplyse hvor den enkelte handel lå i forhold til gennemsnittet, eller hvor den lå i forhold til den bedste pris for en tilsvarende handel.
- at sammenligningen af priser er af reel historisk karakter
- at portalens output fremstilles objektivt og repræsentativt
- at det er usandsynligt, at portalen vil få effekt på forbrugerpriserne

Der er desuden lagt vægt på, at en uafhængig tredjepart efter portalens etablering vil stå for administrationen.

Normalt anser styrelsen som udgangspunkt tre måneder som en passende periode for, hvor lang tid, der skal gå, inden priser mv. kan indgå i offentliggjort materiale i prisportaler o.l. I dette tilfælde er det imidlertid styrelsens vurdering, at minimum én måneds forsinkelse er nok. Det skyldes, at svinenoteringen typisk er meget volatil.

Det er styrelsens umiddelbare vurdering, at aggregeringen af informationer i dette tilfælde sker på en sådan måde, at informationer fra portalen ikke vil kunne bruges af Danske Svineproducenter eller de enkelte medlemmer til, at identificere oplysninger om konkurrenter og markedet, som vil influere på medlemmernes selvstændige markedsadfærd og være prisnormerende.

På det foreliggende grundlag, er det Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at Danske Svineproducenters indsamling og udveksling af informationer, under de angivne forudsætninger samlet set ikke vil give anledning til betænkeligheder i forhold til konkurrencelovens § 6.

Styrelsen skal samtidigt understrege, at det er brancheforeningens og de enkelte medlemmers eget ansvar at overholde konkurrenceloven, og et evt. misbrug af de udvekslede informationer vil blive påtalt uagtet styrelsens nærværende vejledning.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen henleder opmærksomheden på, at overtrædelse af konkurrenceloven er strafbart, jf. konkurrencelovens § 23.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ikke foretage sig nærmere i forbindelse med Danske Svineproducenters henvendelse. Det bemærkes, at

styrelsen hermed ikke er forhindret i på et senere tidspunkt at undersøge sagen nærmere, hvis styrelsen på baggrund af en klage eller på anden vis erfarer, at der er grundlag herfor.

Vejledende udtalelser er ikke afgørelser og kan ikke indbringes for Konkurrenceankenævnet.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal afslutningsvis gøre opmærksomhed på, at styrelsen offentliggør denne udtalelse på styrelsens hjemmeside, www.kfst.dk.

Med venlig hilsen

Mikael Strandbygaard
Fuldmægtig